

מסורת הש"ס

(א) לעיל ו. ב"ק ק. קח: בברכות כח: (ג) וְעָלָה ו. ט"ש וס"ג, (א) וְשָׁבַת הִיא, (ד) וְעָלָה ו. (ס) י"א דעלמא וכ"א בשאלמא (ו) בברכות כח: (ז) וְגַם לִתְלָא, (ח) שֶׁס: לקמן (ט) מְחֻיָּק בְּיָל:

גליון הש"ס

גמ' מיבין שפותחין בדיני נפשות תחלה לזכות. עיין קידושין דף סב ע"א ובחזו"ש מהר"ט שם:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אינו חוזר (א"ל רבינא לרב אשי) תח"ט וי"ב ס"א א"ל רב המנונא לרב ששת: (ב) שם והסירה מפני שאמר תודוס: (ג) שם שכל המומחה לב"ד פטור: (ד) שם טעם מומחה לב"ד אשה וכל המומחה לב"ד פטור מלשלם: (ה) תוב' ד"ה השמא וכו' בהיהא דדן:

לעזי רש"י

מטריגין"ו [מדרין]ן. ר"ס.

מוסף רש"י

טעם בדבר משנה שמנסה מפורש מה שנהגה. חזרו. מחזיר את הדין ואינו משלם מביתו, ויוזין דדבר מפורש הוא אין דעו דין (ועי' ו.) דין הטועה בדבר המשנה, שלא כמנהג, חוזר ולא אמרינן מה שעשה עשוי וישלם מביתו אלא בטועה בשיקול הדעת (ובתובות ק.). קטלי קני באגמא. תומכי קניס מן האדם (שבת צה. ע"יש), וסוגיא דשמעתא. הילך דינא כחד מנייהו ואול אינו ועבד חלידן, הלכך דיניה לא הדר, ויוזין דלא איתמר הלכתא לא כמר ולא כמר, האי נטל דין דקטע לא עבי לשלמי, דאמר ליה פסקת ל' לדינא, ומיחו אינו עבי שלומי, קני דסוגיא דעלמא חלידן (ועי' ו.) שניטלה האם שלה. רחם שלה (בברכות כח:). והאכילה רבי טרופין לכלבים, ששללו לו עליה ואמר טריפה היא והאכילה לנכנסים (שם). כרי שלא תלד. מפני שפרות וחירות שלהן מעטין מאל ומוכרין אותן ציורק ורועין אלא לזר מבלגות אחרי כרי שיור צריכין להם ומסוכין האם שלה ואינה מכה, הלכך לאו טריפה היא (שם). הלכה חמורוך טרפון. הפסדה חמור שלן, שתשלמנו לנעל הפרה (שם). לימא ליה טועה בדבר משנה אהא. דאי נמי לאו מומחה הוא פטור, דטועה בדבר משנה הוא, דתנן באלו טרפות ניטלה האם כשרה, וטועה בדבר משנה חוזר בדיניהו, ויוזין דאי קיימא פרה הוא מלי למיחד ציה ולתשריה, איסתחא דמה שאמר לאו כלום הוא זה, וזה שהאכילה לנכנסים אינו הוא דלפסיד אנפשיה (שם). אי גמי בשיקול הדעת טעיה. דלילו הוה קיימא לא מלי למיחד ציה ולתשריה ואסתחא דלסורק איסור ואמה הפסדתו, אפילו הכי פטור אמה מלשלם דמומחה אמה (שם).

אחד דיני ממונות פרק רביעי סנהדרין

מיכן שפותחין כו'. ומדליף פתיחת הזכות מהכא היינו אי לא קטלם לא תידחל כאצוי ורצא: **מה שעשה עשוי.** אלמא לא הדר: **במומחה.** יש בו כח לחזור ולא מצי למימר ליה צעל דין אנא כי טעמא קמא דידך עבדינא אצל בשאינו דטעמא בתרא דידך עיקר דילמא קמא עיקר ובהאי הוא דטעית: **פטור מלשלם.**

אלמא מה שעשה עשוי ומיחו פטור מלשלם דכיון דמומחה הוא מולא בישא דהוא גבצא גרס ליה למיטעי: **יש גדול הימנו.** אותו גדול מחזיריט) דבריו של זה דיש בו כח לנטול: **אין גדול ממנו.** לא ציית ליה צעל דין לאהדורי עובדא ואפי' זה אומר טעימי לאו כל כמיניה: **טועה בדבר משנה.** שטעותו מזוי בדבר המשנה אין דינו דין לגמרי וחוזר: **שיקול הדעת.** לקמן מפורש: **ואפי' טעה כר' חייא.** האי דבר משנה דקאמר מי אמרי' דאפי' טעה בדבר המשנה בתוספתא דצי רבי חייא ורבי אשעיא שהם סידרו התוספתא וסתמו זה מה שסתמו ולא הוי עיקר כל כך כמשנתנו שסתמה רבי שהיה גדול מהם וכל היציצה מזייה אללו על ידי שהוא נשיא ודקדקו עמו בדברים והעמידום על צוריים: **ואפי' בדבר ושמואל.** במימרא דידהו שפסקו מסכרה שלהם ולא היוא מתני' אלא סכרא: **אטו אןן קטלי קני נאגמא אןן.** אחרי שאמרתי לך שאף הטועה בדברי האמוראים האחרונים חוזר מאי גריעותנן מדאחריי: **קטלי קני.** קוצצים קניס ומלקטי ענים: **סוגיין דעלמא חלידן.** רוב הדיינין נרצחין להם **דברי השני: לרב ששם.** דלמר טעה בדבר משנה חוזר: **האם שלה.** בית הריון ונקראת טרפתא ושלפוחית וצלע"ו מטריגין"ה: **והסירהו.** מפני שאמר תודוס הרופא: **אין פרה וחזירה כו'.** לפי שנוצות הן ואין רועין שהיו מזיוות במקומות אחרות וקא חזינן דמתקיימות: **הלכה חמורך טרפון.** כלומר כריך אני למכור את חמורי ולהחזיר פרה לנעלים: **טועה בדבר משנה אשה.** סתם משנה היא באלו טריפות (חולין נד.) ניטלה האם שלה כשריה: **וטועה בדבר משנה חוזר.** ולקמן פריך הכא מאי חזרה איכא הרי המנונא אי אמרת בשלמא כו': **אלמא קני דינא.** כלומר מה שהורה הורה ואי נמי איתא קמן לא הדרא מימכתרא:

היינו. דלמר ליה דאי לאו דמומחה הוא הוה צעי שלומי: **לאו כלום עבדם.** דליהו הוא דלפסיד אנפשיה שהשליכה לנכנסים ואת לא אפסדה ליה מידי במאי דפסקת עלה שם טרפות דהא אי צעית למהדר הדרת: **רב חסדא. מחדר לעיל לשנויי מתניתא דן את הדין: נשא ונתן ביד.** מה שעשה עשוי: **לא נשא ונתן ביד.** אלא לזה לצעל דין והוא עושה מעלמו מחזיר הממון מזה שקיבלו לזה שנמנו: **נשא ונתן.** הוא עלמנו גבה מזה ונתן לזה: **בשלמא חייב אם הוכאי.** שפיר מצי ויכא אם החייב. על כרחיך לא שייך האי ליטנא אלא במוכה את הנתבע שהיה חייב לשלם ואמר לו פטור אתה דלון לשון זכאי אלף לשון נקי ופטור: **כיון דא"ל פטור אשה.** וזה היה מוחזק ועכצוהו על פיו כמי שנתן ציד דמי: **אלא.** מחזיר לחובה ע"כ משמע שמהלה זכהו וא"ל פטור אתה וקאמר מחזירין: ומשני **חדא קפני.** דלעולם לחובה אין מחזירין מאחר שזיכהו אלא משלם מביתו ומתני' חדא קתני מחזירין הדבר לזכותו של זה אם חייצוהו מחלה ולא נשאו ונתנו ציד מחזירין לזכותו שהוא חובצתו של חבירו שמחייצין אותו להחזיר מה שגבה: **דלווסה גצי נפשו.** על כרחיך הכי צעי לפרושה ולתת חילוק צין דיני ממונות לדיני נפשות:

פרעו כלום ונמצא שטעה אצ"פ שאמרו (פרעו) שיפרע מחזירין. אלא לחובה היכי משכחת לה כלומר שהיא עכשיו על דין האמת לחובה היכי משכחת לה כגון דא"ל פטור אתה וזיכה החייב ונמצא שטעה ודן על החייב שזכאי כיון שלא נשא ונתן ביד מחזירין הדין. והא אמרת למעלה דכיון דא"ל לחייב פטור אתה כאלו נשא ונתן ביד הוא וחייב לשלם. ופורקינן מתניתין חדא קתני והכי קתני מחזירין לזכות כגון דאמר ליה לזכאי חייב אתה שהיא חובה לו ואקשינן אי הכי גבי דיני נפשות נמי נימא חדא קתני וכי תימא הכי נמי דקתני מחזירין לזכות

סנהדרין פרק רביעי סנהדרין

לג.

מה שעשה עשוי וישלם מביתו. וא"ת טיבה את הטמא אמאי מה שעשה עשוי ועוד אי מה שעשה עשוי אמאי משלם דאכתי לא מיתוקמא דעירבן עם פירותיו עד לנסוק וי"ל דהשתא סבירא ליה כשעירבן צעל הבית ולנסוק ס"ל כשעירבן חכם והשתא מה שעשה עשוי שעירבן צרוב פירותיו טהורים דנטלי צרובא וישלם מביתו שעירבן צפירות מועטים וא"ת למאי דס"ד צפ' עד כמה (בברכות דף כח:). דלמאי כר"מ הא שמעינן ליה צפרק הנזקין (גיטין ד' נד:). צבי נפלו ונתפלעו דאפי' שגב לא יעלו דקנסין שוגג אטו מויד ואם כן היכי צטלי צרובא וי"ל כיון דעל פי חכם עבד לא קניס האי שוגג אי נמי לענין דינא דגרמי מוקי לה כר' מאיר צפ' עד כמה (שם דף כח:). ולא כוותיה לכל מילי:

כאן במומחה. כולי סוגיא בטעה בשיקול הדעת דאי צדכר משנה הא רב נחמן ורב יוסף גופייהו שמעינן להו ככתובות צפרק אלמנה (ד' ק:). דלמרי צ"ז שמכרו בלא הכרה נעשו כמי שטעו צדכר משנה וחזורים וא"ת צפ"ק דמכילמין (ד' ה:). דמר זוטרא צריה דרצ נחמן דן דינא וטעה אתא לקמיה דרב יוסף אמר ליה אי קבלוך עלייהו כו' כי טעה נמי בשיקול הדעת אמאי לא היה חוזר הא מומחה הוה וי"מ דמומחה דהכא היינו צמומחה דסמיכא: **השתא נמי לא בלום עבדת.** בלא נטל ונתן ציד איירי דאי האכילה ר' טרפון לנכנסים (א"כ טוצא עבד ותימה דצפ') עד כמה (בברכות ד' כח: ושם) צההי' (א) דן את הדין צעי לאוקומי כר"מ מקמי דלאוקי כשנטל ונתן ציד אמאי חייב חכם כשטיהר את הטמא כמה שעירבן צעל הבית צפירותיו נימא כיון דלילו לא עירבן הוה הדר השתא נמי לאו כלום עבד וי"ל דסוגיא דהכא אחיא כרצנן אצל לר"מ דדן דינא דגרמי חייב אע"ג דלילו לא עירבן הוה הדר דהא מראה דינר לשולמני ונמנא רב מחייב לר"מ בהגוזל קמא (ב"ק ד' ק. ושם) אע"ג דלילו הוה קמן הוה הדר:

שעירבן מומחה (י) לרבים אתה וכל המומחה לרבים פטור מלשלם אמר רב נחמן בר יצחק לרבא מאי קא מותיב רב המנונא לרב ששת מפרה פרה הרי האכילה לכלבים וליתא דתהדר הכי קאמר ליה אי אמרת בשלמא טעה בדבר משנה אינו חוזר אלמא קם דינא היינו דקא מפחיד ר"ט וקאמר ליה איהו מומחה לב"ד אתה ואתה פטור מלשלם אלא אי אמרת טעה בדבר משנה חוזר לימא ליה כיון דאילו הואי פרה דינך לאו דינא ולא זיכה עבדת כו'. א"ל רב המנונא לרב אסי הא דאמרת טעה בשיקול הדעת ישלם מביתו אפי' טעה בדר' חייא ור' הושעיא א"ל אין. ואפילו טעו בדרב ושמואל פרה הרי האכילה לכלבים וליתא דתהדר הכי קאמר ליה לימא ליה אילו הות פרה הות הדרא לך דינך לאו דינא הוא ולא מידי איתא ליה אילו הות פרה הות הדרא לך דינך לאו דינא הוא ולא מידי עבדת כו'. א"ל רב המנונא לרב אסי הא דאמרת טעה בשיקול הדעת ישלם מביתו אפי' טעה בדר' חייא ור' הושעיא א"ל אין. ואפילו טעו בדרב ושמואל חסדא אמר הא דתנן ישלם בשנשא ונתן ביד ומתניתין לא נשא ונתן ביד לפיכך מחזירין. ואמרו' בשלמא חייב הוכאי משכחת לה בשנשא ונתן ביד שנטל מן התובע ונתן לתובע. אלא זיכה החייב היכי משכחת לה בשנשא ונתן ביד דליחייב ופשטין כיון דאמר ליה לחייב פטור אתה כאלו נשא ונתן ביד הוא. ואקשינן עליה ממתניתין דאוקמה בשלא נשא ונתן ביד לפיכך מחזירין בשלמא לזכות משיכחת לה כגון דאמר ליה חייב אתה ועדיין לא

אלא לחובה היכי משכחת לה כגון דא"ל פטור אתה וזיכה החייב ונמצא שטעה ודן על החייב שזכאי כיון שלא נשא ונתן ביד הוא וחייב לשלם. ופורקינן מתניתין חדא קתני והכי קתני מחזירין לזכות כגון דאמר ליה לזכאי חייב אתה שהיא חובה לו ואקשינן אי הכי גבי דיני נפשות נמי נימא חדא קתני וכי תימא הכי נמי דקתני מחזירין לזכות

עין משפט ונר מצוה

יב א מ"י פ"ו מהל' סנהדרין הל' ג סג עשין לו טוש"ע ח"מ ס"י סה סעי' א:

יג ב ג ד ה מ"י שם הלכה (א) ב טוש"ע שם סעי' ב:

יד ז ו ז מ"י שם הלכה ג טוש"ע שם סעיף ג וע"ש:

רבינו חננאל

מיכן שפותחין בתחלה לזכות בדיני נפשות: דיני ממונות מחזירין בין לזכות בין לחובה. איני והתנן בבכורות פרק ד' דן את הדין ויכה את החייב חייב את הוכאי טימא הטהור טיהר הטמא מה שעשה עשוי וישלם מביתו. ופורק' מתניתין במומחה לפיכך תני מחזירין. והא דתנן ישלם מביתו בשאינו מומחה והא מדקתני סיפא ואם היה מומחה לרבים פטור מלשלם מכלל שעמד הדין ואין מחזירין אפילו מומחה לרבים ופורק' רב נחמן במומחה שיש גדול ממנו עמד הדין וישלם מביתו ומומחה שאין גדול ממנו פטור מלשלם. רב ששת אמר מתניתין טעה בדבר משנה לפיכך חוזר. הא דבכורות טעה בשיקול הדעת לפיכך ישלם מביתו ומותבינן עליה מהא דתנן בבכורות פ"ד מטעה בפרה שניטלה האם שלה והאכילה ר' טרפון לכלבים ואמרו חכמים שברה היתה וא"ל ר' עקיבא לר' טרפון מומחה לרבים אתה וכל המומחה לרבים פטור מלשלם. וזהו ר' טרפון בדבר משנה טעה דתנן בפרק ואילו טרופות אלו כשרות בבהמה ניקבה הגרגרת או שנסדקה כו' עד ניטלה האם שלה. ואם פרה הרי האכילה לכלבים וליתא דתהדר הכי קאמר ליה לימא ליה אילו הות פרה הות הדרא לך דינך לאו דינא הוא ולא מידי איתא ליה אילו הות פרה הות הדרא לך דינך לאו דינא הוא ולא מידי עבדת כו'. א"ל רב המנונא לרב אסי הא דאמרת טעה בשיקול הדעת ישלם מביתו אפי' טעה בדר' חייא ור' הושעיא א"ל אין. ואפילו טעו בדרב ושמואל חסדא אמר הא דתנן ישלם בשנשא ונתן ביד ומתניתין לא נשא ונתן ביד לפיכך מחזירין. ואמרו' בשלמא חייב הוכאי משכחת לה בשנשא ונתן ביד שנטל מן התובע ונתן לתובע. אלא זיכה החייב היכי משכחת לה בשנשא ונתן ביד דליחייב ופשטין כיון דאמר ליה לחייב פטור אתה כאלו נשא ונתן ביד הוא. ואקשינן עליה ממתניתין דאוקמה בשלא נשא ונתן ביד לפיכך מחזירין בשלמא לזכות משיכחת לה כגון דאמר ליה חייב אתה ועדיין לא

מסורת הש"ס

(א) לקמן מנן. (ב) ג"ז שס. (ג) לקמן מג. (ד) לעיל ח. (ה) לקמן לו. (ו) דף לה. (ז) ולעיל ח. לקמן לה. (ח) [שנת פח: (ט) זכתיס פג. (י) ג"ז שס: (י"ב) יעב"ן]. (יג) למחר נמי מה הסעל ג"ל ש"ל. (יד) ורבה איכה פשה ד ד"ה וכו מריה].

תורה אור השלם

- כל מבה נפש לפי עדים ירצח את הרצח ועד אחר לא יענה בנפש למות: במדבר לה ל
- אחת דבר אלהים שמים זו שמעתי בי עז לאלהים: תהלים סב יב
- הלווא בה דבר באש נאם ?? וכפשיש יפצץ קלע? ירמיהו כב כט
- עז את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה הוא העולה על העולה על העולה ואש המזבח

מוסף רש"י

לא שנו אלא בשעת משא ומתן. הוא דלא יחזור, דמקח שאמא אומר לו שלא לחזור הוא מותר אחר ראיות העומדי דבריו, ושמא ימלא ראיות נכונות, אבל בשעת גמר דין. שכבר חזר על כל דדין ונראה לו שאין דבריו נכונים, מחר ומלמד חובה (ענין יב). המזבח, אמתול, אומר אזי הוא המוכה אמתול ועדיין מוכה אזי על כרחו, שאינו יכול לחזור מן ההמחייב אומר אם לא מאלו הללה זכות אזי הממייב ומחייב אזי במקומי (קטן טו). המלמד, אמתול מוכה, אם מלא לו הללה זכות מלמד זכות, אבל ההלמד זכות כי (שם). עד שיראה אחד מן המחייבין דברי המוכיב. דאיכה הטייה לטובי ע"פ (עד) חזר ור"ה אם כי יראה אחד מן המוכיב אם דברי הממייב, דכו לכו שגסו ושבעה ממייבין ואחל הטייה לרע ע"פ שם, וכשעת גמר דין הא אוקומנא דאף במלמד זכות יכול לחזור וללמד חובה (שם). שדיכה, שהיאל דבריו וטעמו נאור (קטן טז). ובוחביב דבריו המוכיבין. שיהי טותבין דברי המוכיב ושהיה טותבין דברי הממייב, שם יעשה האחד יוכיח כתבו על של חבירו (קטן לד). מה פטיש זה מתחלק, הסעל על ידו לכמה יצאות (שבת פח:). מזבח מקדש. אפילו דבר פסול שעלה למוקד בקדו המזבח ליעשות לחמו ואין מורדין אותו, את הראוי לו. משאכבר תלכן (בבית פג). ר' יהושע אומר כו. הני תנאי פליגי בפירושא דתא הראוי לו דקמתא דמתי, דברי פתם ממתי את הראוי לו למעטי שאין ראוי לו והדר מפרש ומלי ניהו ראוי לו, לרי יהושע ראי לאשים שנפסל ולא דס פסול ונסכים פסולין שאין לאשים, ולר"ג כל הראוי למוזב שנפסל אפילו דס

ונסכים, ואין לך למעט אלא מה שא נכר תלכן מוזב מטעם, ומלי ניהו קמאי שלא קדשו ככלי. לאשים, (שם). העולה על מוקדה. דבר שהוא למוקד ועולה הכי הוא כהוימו ולא מדר, היא משמע כהוימו מהא משתעלה על מוקדה (שם). אף כל שהוא ראוי לאשים. לאפוקי דס ונסכים, כדמפרש בבפיא אין בין דברי ר"ג לדברי ר' יהושע אלא הדס והנסכים (שם).

ורבנן. דאמרי אפי' לזכות לא יענה משום דנוגע הוא בדבר שמתחרט

בו ודואג שמא יגמר הדין לחובה ויציא זה עדים להזימן ומיהדר לא

מני הדרי זהו לאחר כדי דיבור דכיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד:

מוקי לה באחד מן הסלמידים. אבל בעדים לא מיתוקס משום

נגיעת עדות כדאמררין: ס"ל אחד

לא יענה בנפש נמוס. למות הוא

דאינו עונה כו': לא שנו אלא בשעת

משא ומתן. דבעינן שיעמוד בדבריו

לחזר אחר ראיות שמה ימנא חיזוק

לזכות דשמאל לא טעה: אבל בשעת

גמר דין. שחיפש כבר הכל ועכשיו

נראה שטעה חוזר ומלמד חובה:

למחרס. משנה היא בפרק היו

בדוקין אותו (לקמן דף מ). גבי הלגת דין:

דינן אלו כנגד אלו. היכא דנחלקו בדין

שלשים וששה מחייבין ושלשים וחמשה

מוכינ וקיימא לן (לעיל דף ג). אין מטין

לחובה על פי אחד דנין בראיותיהן

אלו כנגד אלו עד שיחזרו בו אחד מן

המחייבין דהוו להו מוכינ רוצא אבל

לחזור בו אחד מן המוכינ לא קמי

ואם איתא דבגמר דין יכול לחזור

וללמד חובה ניתני נמי איפכא ונימא

זו אחד מן המוכינ את דברי המחייבין

דאיכא הטייה לרע על פי שנים:

תנא אזכותא. ניחא ליה לזה לדאורי

ומיתי משום לישנא מעליא וה"ה נמי

איפכא: **רואין אוסו**. לענין המנין:

והא שלחו מסס. כלומר היכי מניית

למכורא להא דרבי יוסי בר חנינא

כרז והא שלחו מתס לדברי ר' יוסי

בר חנינא מואל מכלל דבינו הא דר'

יוסי לא סבירא ליה דרז דאמר

בשעת גמר דין חוזר לחובה: ומשני

אין מואל איסמר. הכי שלחו ליה

לדברי רבי יוסי ברבי חנינא אין

מויאלין מכלל דברי רב דטעמיה דר'

יוסי משום דהשתא מיהא לא הדר

ביה: **דברי המחייבין**. פלוני חייב

ומן הטעם הזה פלוני זיכה ומן הטעם

זה: **בשלמא דברי המחייבין**.

בעי למיכתב כיוס ראשון ואע"ג דנאי

למיהדר דבעינן לידע למחר הטעמים

משום דאי הדר ביה חד מינייהו

מטעמא קמא ומחייב ליה למחר

מטעמא אחרינא בעי למיהדר ומיבעי

הלגת דין בטעמא בתרא אולי יחזור

בו הלילה: **אלא דברי המוכין**. אם איתא

אי משום שעת משא ומתן דלמחר

הא מילתא בעלמא היא כדי שיחזר

אחר הזכות לכתוב פלוני זיכה למה

לי למכתב טעמא אלא לאו משום

דאי הדר ביה לא ציימין ליה הלכך

בעי למיכתב טעמא דלא נינשייה

לטעמיה ונימא (ליה שמא) בדבר

שהלדוקין מודים בו הייתי טועה"ו

טעם אחד משני מקראות. מפרש

לקמן היכי דמי: **אין מוגין לן אלא**

אחד. דחד מהנך קראי לאו להכי

אתא דקיימא לן לא נכתבו שני

מקראות לטעם אחד הלכך חד מינייהו מטעמא טעי: **אחם דבר אלהים שמים** וזו שמעתי. אבל שמים לא דיבר אלהים לשמוע אחת: **המוזב מקדש**.

פסולין שחם עליו לא ירדו: את הראוי לו. ובבבד שיהא דבר שנראה כבר למוזב ובזנחים [פג:] מפרש למעוטי קמאיס שלא קדשו ככלי. אבל פיגול ונשפך

דמו ונשחט במחשבת פסול אם עלו לא ירדו והתם [פד:] מפרש טעמא שהיה פסולן בקדש כלומר שנפסלו בצורה: **רבי יהושע אומר כו**. קא סלקא

דעתך דרבי יהושע לאו לאיפלוגי אתא אלא למילפא מקרא: **כל הראוי לאשים גרסינן**. לאשים להקטרה על האש: **העולה על מוקדה**. ממוקדה

דייק דהיינו אשים דאמר קרא וויקרא ן כל הלילה תהא שם דכיון שעלתה לא תדר ומשום שכירה לא איזטרין: **כל הראוי לאשים גרסינן** ולא גרסינן כל

העולה לאשים. וטעמא דרבן גמליאל מעל המזבח [שס:] וסורייטו מרבו פסולין. שנפסלו בצורה שחם עלו לא ירדו ולא פליגי אהדדי אלא מר ליץ ממוקדה

כו' ופרכין הסס הא מיפליג פליגי. ולא טעם אחד הוא: **הדס והנסכים**. שנפסלו לא ירדו דהא נראה למוזב: **לר' יהושע ירדו**. דאינן לאשים: **כל**

אחד דיני ממונות פרק רביעי סנהדרין

לד.

א"ר דברי המוכיב מ"ט. פ"ה למה לי למיכתבינהו משום משא

ומתן דלמחר הא מלתא בעלמא הוא כדי שיחזור אחר זכות

לכתוב פלוני זיכה ל"ל טעמא אלא משום דאי הדר לא ציימי ליה

הלכך כריך למיכתב טעמא דלא לימא בדבר שהלדוקין מודין בו

הייתי טועה וא"ת ומהאי טעמא

כריך לכתוב טעמא אע"פ שיכול

לחזור בשעת גמר דין משום דבשעת

משא ומתן דלמחר שלא יאמר בדבר

שהלדוקין מודין הייתי טועה ויחזור

ויו"ל כיון דליכא נפקותא כולי האי

לענין פטור וחובה של נידון אלא כדי

שיחזור אחר זכותו לא היה להם לחוש

לכתוב טעמא מאחר דבשעת גמר

הדין יכולין לחזור בכל ענין אבל אם

אינם יכולין לחזור בכל ענין אף בשעת

גמר דין שיש נפקותא אז ראווי לכתוב:

מה פטיש זה. רבינו שמואל גריס

מתלק שאין הפטיש מתחלק

אלא הסעל וקשה דהוה ליה י למימר

מה הסעל מתחלקת וכן בפרק רבי

עקיבא (שבת פח: ושס) גרס מה פטיש

מתחלק לכמה יצאות אף כל דיבור

ודבור שיאל מפי הקצ"ה היה מתחלק

לשעשים לשון ור"ל למימר נמי מה סעל

מתחלקת ומפרש ר"ת וכפטיש יפוצץ

סעל שהפטיש מתחלקת מן הסעל

כדאמר' במדרש^ט מעשה צא' שלקח

סנפירין הלך לבדוקו נתנו על הסדן

והכהו בקורנם ונצקע הסדן ונחלק

הקורנם וסנפירין עומד במקומו

היינו הוא דכתיב וכפטיש יפוצץ סעל:

יוס

ר' יוסי בר חנינא יאחד מן התלמידים שזיכה ומת רואין אותו כאילו חי

ועומד במקומו ואמאי נימא אילו הוה קיים הדר ביה השתא מיהא לא

הדר ביה והא^י שלחו מתם לדברי ר' יוסי בר חנינא מוצא מכלל רבינו

אין מוצא איתמר תא שמע^{יב} ושני סופרי הדיינין עומדין לפניהן אחד

מן הימין ואחד מן השמאל וכותבין דברי המוכיב ודברי המחייבין

בשלמא דברי המחייבין למחר חזו טעמא אחרינא ובעו למעבד^{יג} הלגת

דין אלא דברי המוכיב מאי טעמא לאו משום דאי חזו טעמא אחרינא

לחובה לא משגחינן בהו לא כדי שלא יאמרו שנים טעם אחד משני מקראות

כדבעא מיניה רבי אסי מרבי יוחנן אמרו שנים טעם אחד משני מקראות

מהו אמר ליה^{יד} אין מוגין להן אלא אחד מנהני מילי אמר אביי דאמר קרא

^יאחת דבר אלהים שתים זו שמעתי כי עז לאלהים מקרא אחד יוצא לכמה

טעמים ואין טעם אחד יוצא מכמה מקראות דבי ר' ישמעאל תנא

^{יב}וכפטיש יפוצץ סלע^{יז} מה פטיש זה מתחלק לכמה ניצוצות אף מקרא

אחד יוצא לכמה טעמים היכי דמי טעם אחד משני מקראות אמר רב

וביד כדתנן^{יח} מזבח מקדש את הראוי לו רבי יהושע אומר וכל הראוי

לאשים אם עלה לא ירד שנאמר^{יט} העולה על מוקדה מה עולה שהיא

ראויה לאשים אם עלתה לא תרד אף כל שהוא ראוי לאשים אם

עלה לא ירד רבן גמליאל אומר כל הראוי למזבח אם עלה לא ירד

שנאמר היא העולה על מוקדה על המזבח מה עולה שהיא ראויה

לגבי מזבח אם עלתה לא תרד אף כל שהוא ראוי למזבח אם עלה

לא ירד ותרווייהו מאי קמרבו פסולין מר מייתי לה ממוקדה ומר מייתי

לה ממוזבח והא התם מיפלג פליגי דקתני סיפא אין בין דברי רבן גמליאל

לדברי ר' יהושע אלא הדם והנסכים שר"ג אומר לא ירדו ור' יהושע אומר

ירדו אלא אמר רב פפא כדתניא^כ ר' יוסי הגלילי אומר מתוך שנאמר

כל

המוזב מקדש. מפרש למעוטי קמאיס שלא קדשו ככלי. אבל פיגול ונשפך

דמו ונשחט במחשבת פסול אם עלו לא ירדו והתם [פד:] מפרש טעמא שהיה פסולן בקדש כלומר שנפסלו בצורה: **רבי יהושע אומר כו**. קא סלקא

דעתך דרבי יהושע לאו לאיפלוגי אתא אלא למילפא מקרא: **כל הראוי לאשים גרסינן**. לאשים להקטרה על האש: **העולה על מוקדה**. ממוקדה

דייק דהיינו אשים דאמר קרא וויקרא ן כל הלילה תהא שם דכיון שעלתה לא תדר ומשום שכירה לא איזטרין: **כל הראוי לאשים גרסינן** ולא גרסינן כל

העולה לאשים. וטעמא דרבן גמליאל מעל המזבח [שס:] וסורייטו מרבו פסולין. שנפסלו בצורה שחם עלו לא ירדו ולא פליגי אהדדי אלא מר ליץ ממוקדה

כו' ופרכין הסס הא מיפליג פליגי. ולא טעם אחד הוא: **הדס והנסכים**. שנפסלו לא ירדו דהא נראה למוזב: **לר' יהושע ירדו**. דאינן לאשים: **כל**

המוזב מקדש. מפרש למעוטי קמאיס שלא קדשו ככלי. לאשים, (שם). העולה על מוקדה. דבר שהוא למוקד ועולה הכי הוא כהוימו ולא מדר, היא משמע כהוימו מהא משתעלה על מוקדה (שם). אף כל שהוא ראוי לאשים. לאפוקי דס ונסכים, כדמפרש בבפיא אין בין דברי ר"ג לדברי ר' יהושע אלא הדס והנסכים (שם).

עין משפט

גר מצוה

בב א מיי פ"י מהלגת

סנהדרין הלכה ח:

בב ב מיי שם הלכה ג

ופי"א שם הלכה א:

בר ג מיי שם פרק י

הלכה ג:

בח ד מיי שם פ"ג הלכה

ג ופי"א הלכה טו:

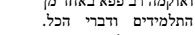
בו ה מיי שם פרק י

הלכה ה:

בו ו מיי פ"ג מהלגת

פסולי מוקדשין ג:

בח ז מיי שם הלכה ד:

רבינו חננאל

ואוקמה רב פפא באחד מן

התלמידים ודברי הכל.

דחניא מנין לא? מן העדים

שאמר יש לי ללמד עליו

זכות שאין שומעין לו.

שנא' ועד אחד לא יענה

[נמנין] לאחד מן

התלמידים שאמר יש לי

ללמד עליו חובה שאין

שומעין לו ת"ל לא יענה

בנפש למות! אחד לא

תענה: **דיני** ממונות

המלמד חובה חוזר ומלמד

זכות והמלמד זכות חוזר

ומלמד חובה דיני נפשות

המלמד זכות אין יכול

לחזור וללמד חובה. אמר

רב לא שנו אלא בשעת

משא ומתן. אבל בשעת

גמר דין המלמד זכות חוזר

ומלמד חובה. ת"ש ר' יוסי

כ"ר חנינא אומר אחד מן

התלמידין שזיכה ומת

רואין אותו כאילו חי

ועומד במקומו אמאי

יניחשו דלמא אלו ההו

קיים הוה הדר ביה. השתא

מיהא לא הדר ביה. והא

שלחו מתם כי דברי ר' יוסי

כ"ר חנינא חולקין על

רבינו רב. ושענין אין

חולקין אחרם. ת"ש שני

סופרי הדיינין עומדין

לפניהם אחד מן הימין

ואחד מן השמאל וכותבין

דברי המוכיב ודברי

המחייבין דברי המוכיב

אמאי לאו משום דאי חזו

טעמא לחובה לא משנחי

בהו. ודחינן לא. אלא כדי

שיאמרו שנים טעם

אחד משני מקראות וכו'

יוחנן דאמר שנים שאמרו